

דף יג.

עין משפט א. הרמב"ם הל' ביכורים פי"ב ה"ו

מַאימְתִי חַיֵּב לְפְדוּתוֹ : מְשִׁינֵילָד וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם. וּמֵאַחַר
שְׁלֹשִׁים יוֹם אִם רָצָה לְעַרְפוֹ עוֹרְפוֹ. אִם רָצָה לְפְדוּתוֹ
פְּוֹדָה וְאֵין כָּאֵן אֶלָּא מִצֹּת עֶכּוּב בְּלִבָּד :

שו"ע יו"ד סימן שכא ס"א

א. בכור בהמה טמאה נוהג בכל מקום ובכל זמן^ט, ואינו נוהג אלא
בחמורים, וזה מצותו שכל ישראל שיש לו חמורה שבכרה וילדה
זכר פודהו בשה מן הכבשים או מן העיזים, בין זכר בין נקבה בין גדול
או קטן בין תם בין בעל מום ונותנו לכהן.

ב. מאימתי חייב לפדותו מיום שנולד^ע עד שימות, אלא שמצוה לפדותו
מיד שלא להשהות המצוה, ולאחר שפדה אותו הפטר חמור הוא חולין
ומותר בגיזה ועבודה, והכהן יעשה בשה כמו בשאר חולין.

ג. כסף משנה: מאימתי חייב לפדותו וכו'. בספ"ק דבכורות (דף י"ב): תניא פטר חמור
לאלתר ורמינהי אין בערכין וכו' ובפטר חמור פחות משלשים [יום] ומוסיפים עד עולם
אמר ר"נ לומר שאם פדאו פדוי וכו' רב ששת אמר לומר שאינו עובר עליו ופירש"י לומר
שאם פדאו פדוי הא דקתני לעיל פדיון פטר חמור לאלתר שאם פדאו לאלתר [פדוין] אבל
עיקר מצות פדייה לא מקיים רב ששת אמר לעולם מצות פדיון לאלתר והא דקתני אין
בערכין ובפטר חמור פחות משלשים [יום] שאינו עובר עליו עד שלשים יום מכאן ואילך
עובר עכ"ל. וידוע דהלכה כרב ששת באיסורי. ומ"ש אין כאן אלא מצות עיכוב בלבד.
כלומר אין כאן דבר אחר אלא שנתעכב ולא למצוה והיינו עובר עליו דקאמר רב ששת:

ס. מקידושין דף ל"ז, וברייתא בבכורות דף ו', ומשנה שם בדף ט' ע"א.

ע. מברייתא בבכורות דף י"ב ע"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' ביכורים פי"ב ה"א

מִצְוֹת עֲשֵׂה לְפָדוֹת פּ כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל פֶּטֶר חֲמוֹר בְּשֵׁה.
וְאִם לֹא רָצָה לְפָדוֹתוֹ מִצְוֹת עֲשֵׂה לְעַרְפוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות
לד-כ) 'וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֵׁה וְאִם לֹא תִפְדֶּה וְעַרְפָּתוֹ'.
וְשִׁתִּי מִצְוֹת אֵלוֹ נוֹהֲגוֹת בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן. וּמִצְוֹת
פְּדִיָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת עֲרִיפָה:

שו"ע יו"ד סימן שכא סי"ב

יב. טו. מצות פדיה קודמת למצות עריפה.

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' עבדים פ"ד ה"ז

יַעַד אוֹתָהּ הָאֲדוֹן לְעַצְמוֹ ז אוֹ לְבָנוֹ הֵרִי הִיא כְּשֶׁאָר
אֲרוֹסוֹת וְאֵינָה יוֹצֵאָה בְּאֶחָד מִכָּל אֵלוֹ אֶלָּא בְּמִיתַת

פ. כסף משנה: מצות עשה לפדות וכו' ואם לא רצה לפדותו מ"ע לערפו וכו'. כתב
הראב"ד בחיי ראשי אין זה מן הפלפול וכו'. ורבינו סמך על פשטא דמשנה בפ' קמא
דבכורות (דף י"ג) דקתני מצות פדייה קודמת למצות עריפה דאם לא כן לא היה התנא
מוציא עבירה בלשון מצוה: ושתי מצות אלו נוהגות בכ"מ ובכל זמן. בספ"ק דקידושין
(דף ל"ז) אמרינן הרי תפילין ופטר חמור דכתיב בהו ביאה ונוהג בין בארץ בין בחו"ל:
ומצות פדייה קודמת למצות עריפה. משנה פ"ק דבכורות (דף י"ב):

צ. כסף משנה: יעד אותה האדון לעצמו וכו'. פרק קמא דקידושין (דף י"ח) ברייתא ע"ע
יוצא בשנים וביובל מה שאין כן בעבריה ואוקמה רב ששת כגון שיעדה יעדה פשיטא
גיטא בעיא מהו דתימא לא ליבטלא הני הלכתא מינה קמ"ל: ומצות יעוד קודמת וכו'.
משנה ספ"ק דבכורות (דף י"ג): כיצד מצות יעוד וכו' עד ואינו נוהג בה מנהג שפחות.
ברייתא פ"ק דקידושין (דף י"ט ע"ב) כלשון רבינו. ומ"ש סמוך לשקיעת החמה פירוש
אע"פ שאין בנשאר מהיום שיעור ששונה עבודתו פרוטה לפי שמעות הראשונות כלומר
מעות שנתן האדון לאביה לקידושין ניתנו וכל שאמר לה כן בתוך שש הוה ליה ייעוד
למפרע משעת מכירה ולכך אע"פ שהוא סמוך לשקיעת החמה אינו צריך ליתן לה כלום
ואע"פ שר' יוסי ברבי יהודה חולק שם ואומר דמעות הראשונות לא לקידושין ניתנו הלכה
כת"ק: ואינו מיעד שנים וכו'. במכילתא: וכיצד מיעדה לבנו אם היה בנו גדול. בפ"ק

הַבַּעַל אוּ בָּגַט. וּמִצְוֹת יְעוּד קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת פְּדִיָּה. כִּי־צַד
 מִצְוֹת יְעוּד. אוֹמֵר לָהּ בְּפָנַי שְׁנַיִם הָרִי אֶתְּ מִקְדָּשְׁתְּ לִי
 הָרִי אֶתְּ מֵאֲרֶסֶת לִי הָרִי אֶתְּ לִי לְאִשָּׁה אֶפְלוּ בְּסוּף שֵׁשׁ
 סָמוּךְ לְשִׁקְיַעַת הַחֲמָה. וְאֵינּוּ צָרִיךְ לִתֵּן לָהּ כָּלוּם שְׁמָעוֹת
 הָרֵאשׁוֹנוֹת לְקִדּוּשֵׁינָה וְנִוְהֵג בָּהּ מִנְהֵג אִישׁוֹת וְאֵינּוּ
 נוֹהֵג בָּהּ מִנְהֵג שְׁפָחוֹת. וְאֵינּוּ מֵיַעַד שְׁתַּיִם כְּאֶחָת שְׁנֵאמַר
 (שְׁמוֹת כ"א-ח) 'יַעֲדָה'. וְכִי־צַד מֵיַעֲדָה לְבָנוּ. אִם הָיָה בְּנוֹ
 גָּדוֹל וְנָתַן רְשׁוֹת לְאָבִיו לְיַעֲדָה לוֹ הָרִי הָאָב אוֹמֵר לָהּ
 בְּפָנַי שְׁנַיִם הָרִי אֶתְּ מִקְדָּשְׁתְּ לְבָנִי:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' יבום וחליצה פ"א ה"ב

לֹא רָצָה לְיִבָּם אוּ שְׁלֹא רָצָתָה הִיא. הָרִי זֶה חוֹלֵץ לָהּ
 וְאַחֵר כֶּף תְּהִיָּה מִתְּרַת לְהַנָּשָׂא לְאַחֵר. וּמִצְוֹת עֲשֵׂה מִן
 הַתּוֹרָה לְחַלֵּץ אִם לֹא רָצָה לְיִבָּם שְׁנֵאמַר (דְּבָרִים כ"ה-ט)
 'וְחָלְצָה נַעֲלֹו וְגו'ו'. וּמִצְוֹת יְבוּם קוֹדֶמֶת לְמִצְוֹת חֲלִיצָה:

שו"ע אה"ע סימן קס"א

א. מצוות יבום קודמת ק, ואם אינה רוצה להתייבם לשום אח בלא טענה

דקידושין (דף י"ט) בעי ר"ל מהו שייעד לבנו קטן וכו' ת"ש דאמר ר' ינאי אין יעוד אלא בגדול:

ק. טור בשם הרי"ף והרמב"ם כחכמים בברייתא יבמות ל"ח ע"ב, וכ"כ הריב"ש בתשובה ס' תק"ט בשם כל האחרונים ושהוא הנכון, וכתב בסי' ע"ג שאפי' לדברי הפוסקים שמצוות יבום קודמת, אם היבם נשוי לכו"ע מצוות חליצה קודמת וכך פסקו שאר פוסקים. והיום אין נוהגים ביבום כלל.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מספקת דינה כמורדת ^ר. וי"א דמצוות חליצה קודמת, ואין לה דין מורדת אם אינה רוצה להתייבם ^ש.

הגה: ^ב. ת' אין כופין היבם לחלוץ אם אומר שרצונו לייבם, אבל יכולים להטעותו ולומר לו חלוץ לה ע"מ שתתן לך מנה, רק יזהרו שלא ישלישו הכסף ביד שלישי, כי א"א לומר אח"כ משטים היינו כך.

הגה: ^ג. גם אם שניהם רוצים ביבום אין מניחים אותם, אא"כ ניכר וידוע שמכוונים לשם מצוה. וי"א דאם יש לו אשה אחרת כופין אותו ^א ומנדין אותו עד שיחלוץ לה. וי"א דאפי' אין לו אשה אחרת, אם אינם מכוונים לשם מצוה, או שהוא רוצה לייבם והיא אינה רוצה, ואין יכולים להטעותו כופין אותו עד שיחלוץ לה. והמנהג שאין כופין כלל לחליצה אם אומר שרוצה לייבם, אבל אם אומר שאינו רוצה לא לייבם ולא לחלוץ, כופין אותו לחלוץ.

עין משפט ה. הרמב"ם הל' ערכין והרמין פ"ה ה"א

הַמְקַדֵּשׁ שְׂדֵה אַחֲזָתוֹ = מְצֻנָה עָלָיו לְפִדּוֹתָהּ הוּא שְׁהָאָדוֹן קוֹדֵם. וְאִם לֹא רָצָה אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ. בַּמָּה

^ר. וכן אם הגדול רצה לייבם והיא אינה רוצה יש לה דין מורדת.

^ש. רש"י וכמימרא דרב שם אין כופין, וכמסקנת הגמ' בכתובות ס"ד ע"א דאין כותבין איגרת מרד על שומרת יבם, וכ"כ התוס' שם דהלכה כאבא שאול בשם ר"ת. וכסתם משנה דבכורות דף י"ג ע"א ושגם ר"ח חזר בו ופסק דמצוות חליצה קודמת, וכ"כ הרא"ש בפסקיו שם בכתובות, וכן הוא בירושלמי בפ' מצוות חליצה, במשנה יבמות דף קי"א ע"ב. וכן נוהגים היום.

^ת. סעיף ב' וג' מהרמ"א, וסעיף א' בשו"ע ע"ש, ועיין בב"ש ס"ק א'.

^א. אפי' בשוטים, ב"י בב"ש. ועיין בשו"ת יביע אומר ח"ה סי' י"ח.

^ב. כסף משנה: המקדיש שדה אחוזתו וכו'. משנה ריש פרק ח' דערכין (דף כ"ז) המקדיש את שדהו בשעה שאין היובל אומרים פתח אתה ראשון שהבעלים נותנים חומש וכל אדם אין נותנין חומש מעשה באחד וכו' עד ושדהו לפניו ובגמ' אומרים והתניא כופין כו' עד ועוד שהבעלים נותנים חומש ופירש"י בזמן שאין היובל וכו' עד אלא בזמן שהיובל

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

דְּבָרִים אֲמֹרִים בְּזִמְן שְׁמֵצוֹת יוֹבֵל נוֹהֶגֶת שָׁאם יִגִיעַ יוֹבֵל
וְלֹא יִגְאָלְנָה תִצָּא לְכַהֲנִים כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. אָבֵל בְּזִמְן
שֶׁשֶׁבְטָלוּ הַיּוֹבְלוֹת שֶׁהָרִי אֵינָה יוֹצֵאת לְכַהֲנִים אֶלָּא סוֹפָה
לְהַפְדוֹת לְעוֹלָם כּוֹפִין אֶת הָאָדוֹן לְפִתְחָ בָּהּ תְּחִלָּה וְהִיא
נִפְדֵית בְּשׂוֹיָה כְּשֶׁאָר הֶהָקְדָּשׁוֹת. אִם נִמְצָא מִי שְׁמוֹסִיף
עָלָיו וְגוֹאֵל אוֹתָהּ יִגְאָל וְאִם לָאוּ אוֹמְרִין לוֹ הִגִיעַתְךָ וְיִתֵן
מֶה שֶׁאָמַר וְאֵינוֹ פּוֹתֵחַ בְּפִתְחוֹת מֵאַרְבַּע פְּרוּטוֹת כְּדִי
שִׁיָּהָ הַחֲמֵשׁ שְׁמוֹסִיף פְּרוּטָה:

הרמב"ם הל' בכורות פ"ד ה"ב

עין משפט ו.

הַלּוֹקֵחַ עֵבֶר פָּרְתוֹ שֶׁל נֹכְרִי. ג אוֹ הַמּוֹכֵר עֵבֶר פָּרְתוֹ
לְנֹכְרִי. אֵף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רִשְׁאֵי הָרִי זֶה פְּטוֹר מִן הַבְּכוּרָה.
וְאֵין קוֹנְסִין אוֹתוֹ עַל דְּבָר זֶה:

נוהג וכתבו התוס' המקדיש את שדהו וכו' עד דבעינן כל יושביה עליה וכתבו התוספות
מאי אומרים כופין וא"ת מ"ש דצריך כפיה הכא וכו': והראב"ד כתב א"א לא מצאתי שום
הפרש בין זה לזה וכו'. ואני אומר שמ"ש שלא מצא הפרש בין זה לזה מצא רבינו דמדקתני
מתני' בשעה שאין היובל נוהג משמע אבל בזמן שהיובל נוהג לא ואע"פ שדחה הראב"ד
וכתב לא מפני שיש הפרש לקדימתו אלא מפני שאר דברים האמורים במשנה רבינו לא
ראה לומר כן משום דטפי עדיף לומר דקאי גם לדבר זה שהוא ברישא דמתני'. ומ"ש שהרי
מצות גאולת אדון כתובה היא בתורה והיא בשעת היובל איני יודע מה מקשה מזה לרבינו
שהרי הוא ז"ל מודה דבשעת היובל נמי מצוה איכא ובכפיה הוא דמפליג. ומ"ש מפני רבוי
החומש וכו' י"ל שרבינו סובר שאין זה כדאי לכפותו. ומה שכתב ואינו פותח בפחות מד'
פרוטות וכו' שם בגמ' אפלוגתא דר' יוסי ותנא קמא דכ"ע שוה כסף כסף והכא בפודין
דבבר שאין בחומשו שוה פרוטה קא מיפלגי וכו' וידוע דהלכה כתנא קמא:

ג. כסף משנה: הלוקח עובר פרתו של נכרי וכו'. משנה בפרק ב' דבכורות (דף י"ג).
ומ"ש ואין קונסין אותו על דבר זה. הכי איכא למילף משקלא וטריא דריש בכורות:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ד ה"א

בְּהֵמַת הַשְּׁתֵּפִינ חֵיבַת בְּבִכּוּרָה. ד לא נֶאֱמַר (דברים יב-יז)
 (דברים יד-כג) 'בְּקִרְךָ וְצֹאנְךָ' אֶלָּא לְמַעַט שְׁתַּפּוֹת הַנִּכְרִי
 שָׂאֵם הָיָה שְׁתַּף בַּפֶּרֶה אוּ בַעֲבָר אֶפְלוּ הָיָה לְנִכְרֵי אֶחָד
 מֵאֵלֶּף בָּאֵם אוּ בְּוֹלֵד הָרִי זֶה פֶּטוּר מִן הַבִּכּוּרָה. הָיָה לוֹ
 בְּאֶחָד מִשְׁנֵיהֶם אֵיבָר אֶחָד פְּגוּן יָד אוּ רֶגֶל. רוֹאִין כָּל
 שְׂאֵלוֹ יַחַתָּךְ וְהָיָה בְּעַל מוֹם הָרִי זֶה פֶּטוּר. וְאִם אֶפְשָׁר
 שְׂיַחַתָּךְ אֵיבָר הַנִּכְרִי וְלֹא יִפְסֹל. הָרִי זֶה חֵיב בְּבִכּוּרָה:

שו"ע יו"ד סימן שכ פ"ג

ד. המקבל בהמה מעכו"ם להיות מטפל בה והולדות בניהם, או עכו"ם
 שקיבל מישראל בהמה לטפל בה והולדות יהיו לשניהם הרי אלו
 פטורים מהבכורה, שנאמר "פטר רחם בבני ישראל" עד שיהיה הכל
 מישראל.

ד. כסף משנה: בהמת השותפין חייבת בכורה וכו'. פלוגתא דתנאי בר"פ ראשית הגז
 (דף קל"ה) ופסק כת"ק. ומ"ש שאם היה שותף בפרה או בעובר אפילו היה לנכרי אחד
 מאלף וכו'. טעמו דכיון דיש לו חלק בכל הבהמה אפילו הוא אחד מאלף שותף מיקרי
 ואמרינן בריש בכורות (דף ג') בכור מקצת בכור משמע כתב רחמנא כל עד דאיכא כוליה.
 ומ"ש באם או בולד. הכי אמרינן בריש בכורות (דף ב'): ומ"ש היה לו באחד משניהם
 אבר אחד וכו'. שם (דף ג') וכמה תהא שותפות של נכרי ותהא פטורה מן הבכורה כלומר
 כשהנכרי אינו שותף אלא באבר אחד במה תהא שותפותו ופטור מן הבכורה אמר רב הונא
 אפילו אזנו מתקיף לה ר"ג ולימא ליה שקול אזנך וזיל אתמר רב חסדא אמר דבר שעושה
 אותו נבלה ורבא אמר דבר שעושה אותו טריפה ובתרא הכי אר"י אפילו מום קל. ופירש"י
 אפי"ן אין לנכרי שותפות אלא באזנה שאם היה נוטל חלקו אינה לא נבילה ולא טריפה אלא
 מום קל בעלמא פטורה מן הבכורה ופסק רבינו כר"י ורב הונא. וא"ת היכי משכחת לה
 שיחתך שום אבר ולא תהיה בעלת מום. וי"ל דמשכחת לה כגון שהיה יתר אצבע בידו או
 ברגלו ואין בו עצם שאם חתכו כשר:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט זז.

הרמב"ם הל' בכורות פ"ד ה"ג

הַמְקַבֵּל בְּהֵמָה מִן הַנְּכָרִי לְהִיּוֹת מְטֵפֵל בָּהּ וְהוֹלְדוֹת
בֵּינֵיהֶם. אוֹ נְכָרִי שֶׁקִּבֵּל מִיִּשְׂרָאֵל כְּזֶה. הָרִי אֵלּוּ פְטוּרִים
מִן הַבְּכוּרָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יג-ב) 'פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנְי
יִשְׂרָאֵל' עַד שִׁיְהִי הַכֹּל מִיִּשְׂרָאֵל:

שו"ע יו"ד סימן שכ ס"ז

י. המקבל בהמות מן העכו"ם בממון קצוב ופסק עמו שיהיה השכר
בניהם אבל אם פחתו פחתו רק לישראל, אע"פ שהם ברשות ישראל
פטורים מן הבכורה, שאם העכו"ם לא ימצא מעות לגבות מהישראל
יגבה מהבהמות האלו ונמצא יד עכו"ם באמצע.

מ"מ ולדי ולדות שלהם חייבים, שהרי של ישראל הם ואין לעכו"ם
רשות עליהם.

הגה: עכו"ם שקיבל בהמת ישראל לטפל בה ואין לו חלק בה רק קיבל עליו
אחריות שלה, חייבת בבכורה.

עין משפט טז.

הרמב"ם הל' בכורות פ"א ה"ז

הַכֹּל חֲזִיבִין בְּבִכּוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה כְּהַנִּים לְוִיִּים
וְיִשְׂרָאֵלִים. וְאֵף עַל פִּי שֶׁהַבְּכוֹר לְכַהֵן אִם נוֹלַד לוֹ בְּכוֹר

ה. כסף משנה: המקבל בהמה מן הנכרי וכו'. בריש בכורות (דף ב'): ר"י אומר המקבל
בהמה מן הנכרי וילדה מעלים אותה בשיווי ונותן חצי דמיו לכהן והנותן לו בקבלה
כו' נותן כל דמיו לכהן וחכמים אומרים כל זמן שיד נכרי באמצע פטורה מן הבכורה וידוע
דהלכה כחכמים:

ו. רמב"ם בפ"ד מבכורות ממשנה בדף ט"ז ע"ב.

ז. כסף משנה: הכל חייבים בבכורה כהנים וכו'. משנה בפ"ב דבכורות (דף י"ג). ומ"ש
ואע"פ שהבכור לכהן אם נולד לו בכור מקריב דמו ואימוריו וכו'. פשוט הוא ע"פ מה

מְקָרִיב דָּמוֹ וְאִימורָיו כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ וְאוֹכֵל שְׂאֵר הַבֶּשֶׂר
 בְּתוֹרַת בְּכוֹר. שְׁנַאֲמַר (דברים טו-יט) 'כָּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר
 יוֹלֵד בְּבִקְרָךְ וּבְצֹאנֶךָ וְגו' . אֲכָל בְּכוֹר אָדָם וּבְכוֹר בְּהֵמָה
 טְמֵאָה כַּהֲנִים וְלוֹיִים פְּטוֹרִין כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת
 מִתְּנוֹת כְּהֵנָּה :

שו"ע יו"ד סימן שכ ס"א

א. כהנים ולוים חייבים בכור בהמה טהורה^ה, והכהן מפרישו ומעכבו
 לעצמו^ט.

עין משפט י. הרמב"ם הל' בכורות פ"ד ה"ח

לְקַח בְּהֵמָה מִיְנִיקָה מִן הַנְּכָרִי אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא בְּנֵה
 שֶׁל אַחֲרָת הִיא מִיְנִיקָה אֶלָּא הֵרִי זוּ בְּחִזְקַת שְׂיִלְדָּה.
 וְאֶפְלוּ הִיא זֶה שֶׁמִּיְנִיקָה כְּמוֹ מִין אַחַר וְאֶפְלוּ כְּמִין חֲזִיר
 הֵרִי זוּ פְּטוּרָה מִן הַבְּכוּרָה. וְכֵן בְּהֵמָה שֶׁהִיא חוֹלְבַת
 פְּטוּרָה מִן הַבְּכוּרָה שָׂרֵב הַבְּהֵמוֹת אֵינָן חוֹלְבוֹת אֶלָּא אִם
כֵּן כָּבָר יִלְדוּ:

שנתבאר שהכהנים חייבים. ומ"ש אבל בכור אדם ובכור בהמה טמאה כהנים ולוים פטורין.
 משנה בפ"ק (דף ד') ופ"ב דבכורות (דף י"ג):

ה. ממשנה בכורות י"ג ע"א, ובזמן שבית המקדש היה קיים גם הכהן מקריב דמו ואימוריו
 ואוכל שאר בשרו בתורת בכור. והלוים צריכים ליתנו לכהן. לבוש.

ט. ואסור בגיזה ועבודה, אלא ימתין עד שיפול בו מום ויאכל אותו במומו.

י. כסף משנה: לקח בהמה מניקה מן הנכרי וכו'. גם זה משנה שם (דף כ"ג): ואיפסיקא
 בגמ' הלכתא כרשב"ג דמתני'. ומ"ש ואפילו היה זה שמניקה כמו מין אחר ואפילו כמין
 חזיר וכו'. מימרא דרבי יוחנן שם (דף כ"ד). ומ"ש וכן בהמה שהיא חולבת וכו'. בפ"ג
 דבכורות (דף כ"ו): פלוגתא דר' יהושע ור"ע ופסק כר' יהושע דרביה הוא:

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע יו"ד סימן שכ פ"ו

ז. בזה"ז מצוה לשתף עכו"ם^ב קודם שיצא לאויר העולם כדי לפוטרו מהבכורה, אפי' שמפקיע עי"ז מקדושתו עדיף כדי שלא יבא לידי מכשול ליהנות ממנו בגיזה ובעבודה.

ח. אם מקנה לעכו"ם חלק בעובר אין הקנין חל כיון שהוא דבר שלא בא לעולם^ל, לכן יקנה לעכו"ם חלק באם.

הגה: או יקנה לו האם כדי להקנות לו חלק בעובר^מ.

ט. הקנין יהיה כך: שיקבל פרוטה מהעכו"ם ויקנה לו המקום שהבהמה עומדת שם^נ, והמקום יקנה לו חלק באם.

הגה: או שיקבל מעות מן העכו"ם, וגם ימשוך הבהמה לרשותו או לסימטא שאז משיכה קונה לו עם המעות.

כ. כ"כ התוס' בבכורות דף ג' ע"ב, והטעם כדי שלא יבא לידי מכשול ליהנות ממנו בגיזה ועבודה כמבואר.

ל. כמבואר בחו"מ סי' ר"ט סעיף ד'.

מ. כתב הש"ך בס"ק ה' דצ"ע דהתוס' והרא"ש בריש בכורות משמע דאין לעשות כן, דיבא להקנות לו אזן העובר לחוד.

נ. טור מהרא"ש ותוס' ע"ז דף ע"א ע"א סוף ד"ה רב אשי, וכתב הגאון שזה לחוש לחומרא לדברי רש"י בבכורות ג' ע"ב ד"ה קנין גמור, אבל לדינא קיי"ל כמ"ש התוס' שם בבכורות י"ד ע"א ד"ה רב אשי, דמשיכה בעכו"ם לחוד קונה וכמסקנא דגמ' בע"ז שם בדף ע"ב ע"א, וכך פסק הרמב"ם בכמה מקומות והשו"ע בס"י קל"ב סעיף א' וסעיף ב' ובס"י קמ"ו סעיף ג', ובס"י קל"ב סעיף ב' פסק דגם כסף לבד קונה, ועיי' בש"ך שם בס"ק י"ז, ובחו"מ סי' קצ"ד ובגאון שם, ביאורי הגר"א אות י"א. וכתב הש"ך בס"ק ח' כיון שיש מחלוקת בין הפוסקים אם משיכה קונה ולא מעות או מעות ולא משיכה ע"כ לצאת ידי ספק צריך לעשות קנין משיכה ומעות, ומשמע אפי' בדיעבד אם לא עשה כן לא נפטר מהבכורה.

הרמב"ם הל' עבדים פ"ה ה"א

עין משפט כ.

עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנָה בַּחֲמִשָּׁה דְבָרִים • וְקוֹנָה אֶת עֲצָמוֹ
בְּשִׁלְשָׁה. נִקְנָה בְּכֶסֶף אוֹ בְּשֵׁטֶר אוֹ בַּחֲזָקָה אוֹ בַּחֲלִיפִין
אוֹ בְּמַשִּׁיכָה. וְקוֹנָה אֶת עֲצָמוֹ בְּכֶסֶף אוֹ בְּשֵׁטֶר אוֹ
בְּרֵאשֵׁי אֵיבָרִים. וְעֶבֶד קָטָן הָרִי הוּא פְּבֵהֲמָה וְנִקְנָה
בְּמַשִּׁיכָה פְּמַשִּׁיכַת הַפְּבֵהֲמָה. וְכֹכֵר בְּאַרְנוֹ בַּתְּחִלַּת סֵפֶר זֶה
כָּל הַדְּרָכִים שֶׁהָעֶבְדִּים נִקְנִין בָּהֶן:

שו"ע יו"ד סימן רפז פב"ג

כח. עבד כנעני בין שקנאו בעודו עכו"ם בין שקנאו אחר שהטבילו רבו
לשם עבדות, נקנה בכסף או בשטר או בחזקה בין שקנאו מעכו"ם
בין שקנאו מישראל.

כט. בחזקה היינו שישתמש בו, כגון שיתיר לו מנעלו **ע** או ינעילנו, או
שהוליך כליו לבית המרחץ או הלביש את אדונו או הפשיטו, וכן
הרחיצו סכו או גרדו.

הגה: ודוקא אלו שהם תשמיש לגוף האדון, אבל עשה לו שאר מלאכה כגון
שתפר לו בגד לא הוי בזה חזקה.

ס. כסף משנה: עבד כנעני נקנה וכו' נקנה בכסף או בשטר או בחזקה. משנה פ"ק
דקידושין (דף כ"ב ע"ב) עבד כנעני נקנה בכסף ובשטר ובחזקה. ומ"ש או בחליפין.
שם תנא אף בחליפין. ומה שכתב או במשיכה. שם אמר שמואל עבד כנעני נקנה במשיכה:
וקונה את עצמו וכו'. יתבאר בסמוך: ועבד קטן וכו'. פרק קמא דקידושין שם אמר רב אשי
עבד קטן כבהמה דמי:

ע. משמע דוקא שימוש בגופו, ובח"מ סי' קצ"ו סעיף ד' כתב ברמ"א דאם עשה לו מלאכה
שאינו בשימוש גופו, כגון שתפר לו בגד קנאו, וי"א דלא קנאו, הרי שסתם שם דקנאו,
וכאן כתב בתפר לו בגד דלא קנאו בלי חולק. כך העיר הש"ך בס"ק מ"א.

דף יג:

עין משפט א. הרמב"ם הל' מכירה פ"ג ה"א

אָחַד הַבְּהֵמָה וְאֶחָד שְׁאֵר הַמַּטְלָטְלִין נִקְנִין בְּמַעוֹת דִּין תּוֹרָה. וּמִשְׁנַתָּן אֶת הַמַּעוֹת קָנָה וְאִין אֶחָד מֵהֶן יוֹכֵל לְחַזֵּר בּוֹ. אֲבָל חֲכָמִים תִּקְּנוּ שֶׁלֹּא יִקְנוּ הַמַּטְלָטְלִין אֶלֶּא בְּהַגְבֵּהָ אוֹ בְּמִשְׁיכָת דְּבָר שְׂאִין דְּרָכּוֹ לְהַגְבִּיהָ:

שו"ע חו"מ סימן קצח ס"א

א. דבר תורה מעות קונות^פ, אבל חכמים תיקנו שלא יקנו^צ המטלטלין אלא בהגבהה או במשיכה לדבר שאין דרכו להגביהו. וכיון שמשך או הגביה קנה אע"פ שעדיין לא נתן המעות.

עין משפט ב. הרמב"ם הל' מכירה פ"ג ה"ז

הַעֲכוּ"ם אִין לוֹ הוֹנֶה שְׁנַאֲמַר (ויקרא כה-יד) 'אִישׁ אֶת אָחִיו. וְעֲכוּ"ם שֶׁהוֹנֶה אֶת יִשְׂרָאֵל מִחֲזִיר הוֹנֶה בְּדִינֵין שְׁלָנוּ. לֹא יִהְיֶה זֶה חֲמוֹר מִיִּשְׂרָאֵל:

פ. מימרא דר"י בב"מ מ"ז ע"ב. דכתיב (ויקרא כ"ז-י"ט) "ונתן הכסף וקם לו" כ"כ רש"י במציעא מ"ו ע"ב ד"ה סברי אבל הנ"י שם כתב דאין למדין הדיוט מהקדש, אלא סברא הוא, כיון דרוב הקנינים נעשים בכסף. סמ"ע ס"ק א'.

צ. כתב בסמ"ע ס"ק ג' שנראה לו דאם קידש המוכר אשה במעות שקיבל מן הלוקח לפני שמשך או הגביה החפץ דמקודשת והטעם דלחומרא לא עקרו דבר תורה בתקנתן. אבל אם קיבל מי שפרע ודאי שאינה מקודשת. נתיבות ס"ק ג'. ועיין בס"י קע"ו סעיף א'. ובש"ך ס"ק א'.

ואם המטלטלין היו תחת ידי הנפקד ואמר המפקיד לנפקד תנם לפלוני, והלוקח נתן מעות למוכר בזה תן כזכי, וכיון שהמוכר אסור לחזור בו מדין מי שפרע הוי כחוב דאמרינן ביה תן כזכי, ואין המוכר יכול לחזור בו כמבואר בס"י רל"ה סעיף כ"ג ואם היה גם בפני הלוקח גם הלוקח אינו יכול לחזור בו. נתיבות ס"ק ב'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שו"ע חו"מ פימן רכז פכ"ו

כז. הגוי אין לו אונאה **ק** שנאמר "אל תונו איש את אחיו", גוי שהונה ישראל מחזיר האונאה **ר** בדינינו שלא יהיה חמור מישראל.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' מכירה פי"ג ה"ח

אלו דברים שאין להם הונאה. הקרקעות והעבדים והשטרות וההקדשות. אפלו מכר שוה אלף בדינר או שוה דינר באלף אין בהן הונאה. שנאמר (ויקרא כה-יד) 'או קנה מיד עמיתך'. דבר הנקנה מיד ליד. יצאו הקרקעות ויצאו עבדים שהקשו לקרקעות. ויצאו שטרות שאין גופן קנוי אלא לראיה שבהן. עמיתך ולא הקדש:

שו"ע חו"מ פימן רכז פכ"ט

כט. ל. אלו דברים שאין בהם אונאה, העבדים הקרקעות **ש**, השטרות, וההקדשות **ת**, אפי' מכר שוה אלף בדינר או דינר באלף.

ק. כתב ה"ה בפ"ג ממכירה הלכה ז' שזה מפורש בכורות י"ג ע"ב.

ר. כתב ה"ה שם שיצא דין זה מע"ז, ע"א ע"ב שביטול המקח יחזיר הגוי, וה"ה לאונאה. וגוי וישראל שהונו לישראל אחר, ובדין גוים אין יכול להשתלם מהגוי חצי האונאה צריך הישראל להחזיר הכל לישראל חבירו דקימ"ל כר"ע בב"ק נ"ג ע"א כל היכא דליכא לאישתלומי מהאי, ועוד שעיקר סמיכת הישראל על ישראל חבירו ולא על הגוי כן פסק המהרש"ל בפ"ה דב"ק סי' מ"א.

ומ"מ היכא שנתאנה במקח טעות כגון כסף ונמצא בדיל שגם בדיניהם הדין חוזר אין הישראל משלם אלא חלקו אפי' שהגוי אלם וא"א לקחת ממנו חלקו וזה דומה לסי' תי' סעיף ל"ז בשם יש חולקין וכן עיקר. ש"ך ס"ק י"ד.

ש. ממשנה שם נ"ו ע"א.

ת. ודוקא הקדש בדק הבית, אבל הקדש עניים דינו כחולין ויש בו אונאה. סמ"ע ס"ק מ"ט.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדר" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

וי"א דדוקא עד מחצית אבל יותר א ממחצית כגון שמכר לו אחד ביותר משווי שניים הוי אונאה ב.

עין משפט ד. הרמב"ם הל' גזלה ואבירה פ"א ה"ב

וְאָסוּר לְגַזֵּל כָּל שֶׁהוּא דִּינָה תוֹרָה אֶפְלוּ עֲכוּ"ם ג אָסוּר לְגַזְלוֹ אוֹ לְעַשְׂקוֹ. וְאִם גָּזְלוֹ אוֹ עֲשָׂקוֹ יַחְזִיר:

שו"ע חו"מ סימן שנט סעיף א

א. אסור לגזול או לעשוק אפי' כל שהוא ד בין מישראל בין מגוי ה, ואם

א. טור בשם ר"ת בכתובות צ"ח ע"א ד"ה אלמנה, ובב"ק י"ד ע"ב ד"ה דבר, והרא"ש בב"מ נ"ז ע"א פ"ד סי' כ"א. והסמ"ע בס"ק נ' כתב דהרבה פוסקים סוברים דבמחצית עצמו יש בו אונאה.

ב. ובטור כתב דהמקח בטל אפי' בפלגא, ואונאה שכתב הרמ"א ג"כ כוונתו לביטול המקח. סמ"ע ס"ק נ"ב, אך לדעת מר"ן השו"ע אין אונאה ולא ביטול מקח אפי' ביותר ממחצית בקרקעות והדומים להם.

ג. כסף משנה: אפילו עכו"ם כו'. יש לתמוה על זה שכתב שאסור לעשוק דהא קרא לא תעשוק את רעך כתיב דמשמע לאפוקי עובד כוכבים ועוד קשה דאמרינן בפרק הגזול ומאכיל (דף קי"ג:) דהפקעת הלואתו מותר ועושק היינו הפקעת הלואתו כמ"ש רבינו בסמוך אי זהו עושק וכו' כגון שהיה לו ביד חבירו הלואה או שכירות ויש לומר שרבינו סובר כדפי' רש"י הפקעת הלואתו שאין גזל ממש שרי כי ליכא חלול השם כגון היכא דטען ליה ליורש נתתיו לאביך ומת דלא ידע העכו"ם בהדיא דקא משקר וגם התוס' כתבו שם אף על גב דטעות העכו"ם מותר אסור להטעות העכו"ם כשהוא יודע שגוזל ועושה עצמו כלא יודע. ודייק רבינו לכתוב אסור לגזול או לעשוק ולא כתב שעובר עליו בלא תעשה לומר שאין אסור זה מן התורה:

ד. רמב"ם בפ"א מגזילה הלכה ב', מסנהדרין נ"ז ע"א. דחצי שיעור אסור מן התורה כמו חצי שיעור בשאר איסורין. סמ"ע ס"ק ב'.

ה. כתב הכ"מ דדייק הרמב"ם לכתוב בלשונו אסור לגזול ולא כתב שעובר עליו לומר שאין אסור זה מן התורה, אולם מדברי הרמב"ם בריש הלכות גניבה שהעתיק מר"ן בריש סי' שמ"ח לא משמע כן. ורש"י בסנהדרין שם כתב שאינו אסור אלא מדרבנן. וכך פסק הרש"ל לדינא. ש"ך ס"ק א'.

ולא התירו חכמים אלא להטעותן בחשבון והפקעת הלואתו, ודוקא בדבר שלא יודע לגוי

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

זה דבר שאין מי שיקפיד על כך כגון ליטול קיסם מחבילה או מהגדר לחצוץ בו שיניו מותר, והירושלמי אוסר¹ גם בכך ממידת החסידות.

עין משפט ה. הרמב"ם הל' עבודה זרה פ"ז ה"ה

הַעוֹשֶׂה יְעֹבֵד כּוֹכָבִים לְאַחֲרִים אֲף עַל פִּי שֶׁהוּא לּוֹקֵחַ שְׂכָרוֹ מִתֵּר וְאַפְלוּ עֲשָׂאָה לְעוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁהִיא אֲסוּרָה מִיָּד. מִפְּנֵי שֶׁאֵינָה נְאֻסָּרֶת עַד שֶׁתִּגְמַר וּמְכוּשׁ אַחֲרוֹן שְׁגוּמָרָה אֵין בּוֹ שְׁוֵה פְּרוּטָה. הַלּוֹקֵחַ גְּרוּטָאוֹת מִן הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים וּמֵצֵא בָהֶן עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים. אִם נִתְּן מְעוֹת

כגון שהיה חייב לאביו של הגוי כמ"ש בסי' שמ"ח, והרמ"א כתב דעת י"א דאפי' בכה"ג אסור ורק בטעה הגוי בעצמו בלבד מותר ע"ש. סמ"ע ס"ק ג'.

ו. והטעם כתב בנ"י דאם כל אחד יעשה כך תגמר החבילה והגדר יהרס. סמ"ע ס"ק ד'.

ז. כסף משנה: העושה וכו'. פ' לפני אידיהן (דף י"ט) מימרא דרבי אלעזר א"ר יוחנן ומפורש שם דאפילו עשה לעובד כוכבים שכרו מותר ומטעם שהזכיר רבינו: הלוקח גרוטאות וכו'. בפרק בתרא (דף ע"א) אמרינן דמשיכה בעובד כוכבים קונה מתיבי הלוקח גרוטאות כלומר שברי כספים מן העובד כוכבים ומצא בהם עבודת כוכבים אם עד שלא נתן מעות משך יחזיר ואם משנתן מעות יוליך לים המלח כיון דלא מצי לאהדורי ולמשקל דמי ואי ס"ד משיכה בעובד כוכבים קונה אמאי יחזיר אמר אביי משום דמחזי כמקח טעות כלומר דמשיכה בטעות הואי דלאו אדעתא דעבודת כוכבים זבן אמר רבא רישא מקח טעות סיפא לאו מקח טעות אלא אמר רבא רישא וסיפא מקח טעות ורישא דלא יהיב זוזי לא מתחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל סיפא דיהיב זוזי מתחזי כעבודת כוכבי' ביד ישראל כלומר דלכי הדר שקיל זוזי מתחזי כמאן דמזבן עבודת כוכבים ואסיקנא התם דמשיכה בעובד כוכבים קונה וכיון שכן טעמא דרישא דברייתא דלא קנה היינו משום דמקח טעות הואי שאם לא כן כיון שמשך דידיה היא ויוליך לים המלח ובסיפא נמי מן הדין לא קנה דמקח טעות הוא והיינו טעמא דיוליך לים המלח משום דמחזי כעבודת כוכבים ביד ישראל וכיון דאפילו במשך אם לא נתן מעות יחזיר והרי הוא נותן העבודת כוכבים מידו ליד עובד כוכבים כ"ש היכא שלא משך אע"פ שנתן מעות דיחזיר. וכתב רבינו טעם דכשמשך ולא נתן מעות דיחזיר דהוי משום מקח טעות משום דאי לא כתב הכי הוה קשיא ליה דהא משיכה בעובד כוכבים קונה אבל בנתן מעות ומשך דלא קשיא עליה מידי לא חשש לכתוב הטעם: וכן עובד כוכבים וגר כו'. משנה פ"ו דדמאי:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

וְלֹא מִשְׁךְ יַחְזִירָם לְעוֹבֵד כּוֹכְבִּים. וְכֵן אִם מִשְׁךְ וְלֹא נָתַן
מַעוֹת אֶף עַל פִּי שְׁמִשִּׁיכָה בְּעוֹבֵד כּוֹכְבִּים קוֹנֶה כְּמִקַּח
טְעוֹת הוּא. נָתַן מַעוֹת וּמִשְׁךְ יוֹלִיכֶם לְיָם הַמֶּלֶח. וְכֵן
עוֹבֵד כּוֹכְבִּים וְגַר שִׁירְשׁוּ אֶת אָבִיהֶן עוֹבֵד כּוֹכְבִּים יְכוּל
הַגֵּר לֹאמַר לְעוֹבֵד כּוֹכְבִּים טַל אֶתָּה עֲבוֹדַת כּוֹכְבִּים וְאֲנִי
מַעוֹת. טַל אֶתָּה יֵין נֶסֶךְ וְאֲנִי פְרוֹת. וְאִם מִשְׁבָּאוֹ לְרִשׁוֹת
הַגֵּר אָסוּר:

שו"ע יו"ד סימן קמו ס"ג

ג. הקונה שבירי כלי מתכות מן העכו"ם ומצא בהם אלילים אם כבר נתן
מעות ולא משך יחזירם לעכו"ם^ה, וכן אם משך ולא נתן מעות אע"פ
שמשיכה בעכו"ם קונה המקח טעות^ט הוא ויחזירם לעכו"ם. אבל אם
נתן מעות וגם משך^י לא יחזירם לעכו"ם אלא יוליכם לים המלח.

עין משפט ו. הרמב"ם הל' מכירה פ"ז ה"ו

מִכַּר לוֹ בְּדָבָרִים בְּלִבָּד וּפְסָקוֹ הַדָּמִים. וְרָשָׁם הַלּוֹקֵחַ
רָשָׁם עַל הַמִּקָּח כְּדִי שְׁיִהְיֶה לוֹ סִימָן יְדוּעַ שֶׁהוּא שְׁלוֹ.
אֶף עַל פִּי שְׁלֹא נָתַן מִהַדָּמִים כְּלוּם כָּל הַחוֹזֵר בּוֹ אַחַר
שְׁרָשָׁם מְקַבֵּל מִי שֶׁפָּרַע. וְאִם מְנַהֵג הַמְדִינָה הוּא שֶׁיִּקְנֶה

ה. מברייתא שם בדף ע"א. ולא אמרינן כמחזי שמוכר הע"ז שהכל יודעין שלא נקנו לו
כיון שלא משך. כ"כ הש"ך ס"ק ב'.

ט. אע"פ שפסק הדמים דבכה"ג קונה במשיכה כדלעיל בסי' קל"ב ובסי' קל"ח מ"מ
משיכה בטעות היא שלא ידע שהיה בהן אליל. ש"ך ס"ק ג'.

י. ה"ה משך תחילה ואח"כ נתן מעות ואע"ג דהוי כמקח טעות דלא ידע שיש בהם אלילים
מ"מ כשיחזירם לעכו"ם מחזי כמוכר לו אליל ע"כ יוליכם לים המלח. ש"ך ס"ק ד'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הַרְשֵׁם קִנְיָן גָּמוּר נִקְנָה הַמֶּקֶח. וְאִין אֶחָד מֵהֶן יָכוֹל לְחַזֵּר
בוֹ. וַיְהִיָּה זֶה חַיֵּב לְתַן דְּמִים:

שו"ע חו"מ סימן רד סעיף ו

ו. מכר לו בדברים בלבד ופסקו דמים ורשם הלוקח רישום על המקח
כדי שיהיה לו סימן ידוע שהוא שלו, אע"פ שלא נתן הדמים כלל
כל החוזר בו מקבל מי שפרע^ו, ואם מנהג המדינה שיקנה הרושם קנין
גמור נקנה המקח, ואין צד מהם שיכול לחזור, והוא שרשם בפני המוכר
או שאמר לו המוכר רשום מקחך.

כ. תיקנו חז"ל להיות לרישום דין נתינת מעות על המקח. סמ"ע ס"ק י"א. וכבר נתבאר בסי'
ר"א.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com